

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Dumince'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 7.

Brasiovu 3 Februaru 22 Ianuariu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Universitate de scientia in Transilvania.

I. Intre anii 1849—51 in cateva petitiuni de ale deputatiunilor romanesci tramise la Vien'a, se cerea intre altele, pentru natiunea roman6sca, si ~~Universitatea de scientie.~~

Cr6ditorii si propunetorii acestui punctu de petitiune au fostu, pre catu -mi aduca amente, repausatii Simionu Barnuti6 si Ioane Maiorescu, 6ra dintre cei cari se mai afla in vi6tia, A. Tr. Laurianu.

Priceput-au romanii pe atunci tendenti'a acoloru propunetorii? Nici una suta de barbati din natiunea intr6ga, cata se afla locuindu dinc6ce de Carpati. Toti ceilalti s6u dicea curatu, ca romanii n'au nici una trebuintia de universitate, ba 6ra pe atunci si de aceia, cari nu voiea se audia nici de gimnasia romanesci, pentruca, cum dicea ei cu cea mai mare naivitate copilar6sca, „au unгурii si sasii destule gimnasia, se m6rga si ai nostrii se invetie pe la acelea.“ Acesta fusese si pretestulu principale, pentru care intre anii 1850 et 1852 se manifestase din 6re-care parte una resistentia desperata, de ecs. in contra infintiarei gimnasiului romanescu din Brasiovu. 6ra strainii ce dicea? Ei -si batea jocu adaugundu: Acestea capete ametite, aceste spirite revolutionarie*) au inebunitu de ceru universitate pentru unu poporu de nomadi barbari.

In Iuliu 1859 candu cu caletori'a imperatului prin ti6ra, lui Ioane Maiorescu care pe atunci se afl6 in functiune de translatoru la ministeriulu justitiei in Vien'a, ii casiu6 se compuna unu proiectu de petitiune, pe care lu tramise decopiatu la Blasiu, Sibiu, Brasiovu si pe airea, indemnandu-ne c6 se o subscriemu spre a cere dela Monarchulu pe atunci Autocratoru, Universitate.

Unu spionu aflandu de conceptulu lui Maiorescu, denuncia lucrulu la gubernatoriulu militariu si civile, C. Schwarzenberg, inse spunendu cu totulu alte mintiuni. Atunci acelu gubernatoriu de una parte chiam6 pe repaus. Alex. Siulutiu la Alb'a Iulia sub nesce preteste de nimicu, unde lu tiendu de vorbe seci, pare-mise d6ue dile, de alta parte inse dete ordinu 6meniloru sei, c6 mergundu la Blasiu, se calce cancelari'a metropolitana, cautandu'i t6te petecutiile de scripte. Totu in acelea dile politiei din Vien'a i se comise c6 se calce si locuinti'a lui Ioane Maiorescu, ceea ce se si intempl6 cu destula brutalitate, inse nici decum cu rezultatulu promisulu din partea spurcatulu denunciantu.

Destulu inse ca petitiunea pentru universitate f6 mai preste totu deochiata. Se intielege, ca ce trebuia vlachiloru universitate, candu elu avea opinci si una parecchie de boi.

De atunci inc6ce, in anii de antai ai domniei lui Alexandru Ioanu (Cusa), academi'a din Iasi si colegiulu celu mare din Bucuresci s'au prefacutu in universitati romanesci, la care accurgu destui teneri romani tocma si din Transilvani'a.

De atunci inc6ce unu numeru frumosu de te-

*) „Parteig6nger“ 6ra terminulu adoptatu in reporturile oficiali secrete.

neri romani face cum p6te si cum scie, de imporedia universitati si alte institute superi6re din Vien'a, Parisu, Turinu, Bononi'a, Padua, Gratiu, Miunichu, Lipsi'a, Pest'a etc., 6ra de ar' avea midiul6ce materiali, ar' mai merge inca pe atatia.

De atunci inc6ce, regimulu lui Schmerling proiectase infintiarea unei bune universitati romanesci aici in Transilvani'a, cu scopu precum dicea insii barbati de statu de atunci, c6 prin asemenea institutu superi6re si universale se atraga inca si pe tenerimea din Moldavo-Romani'a si se faca a dispar6 successive acele antipathii aprige, care s'au produsu in contra regimulu si statulu austriacu prin ocupatiunea militaria din 1854/5 si prin maltratarile din acelu tempu, cum si prin unele deviatuni politice si afronturi diplomatice, despre care se simti6 necesitatea ca trebue se fia correse.

Dela an. 1865 inc6ce vediendu celi mai buni filii ai natiunei romanesci din Transilvani'a, ca tocma si in acelu progresu, de si linu, inse positivu, reale, vomu fi impedecati prin una reactiune de specie n6ua; vediendu anume ca scopulu infintiarei unei universitati se departa si mai multu de inaintea ochiloru nostrii, -si redusera dorinti'a loru numai la infintiarea unei academii de drepturi, adica a patr'a parte din una Universitate completa.

Ce au disu si ce mai dicu sofistii si obscurantii la ac6sta incercare f6rte modesta? Academi'a este 6rasi una nebun6a. N'avemu trebuintia de academi'a. — Si in ac6sta directiune ei lucra pe sub mana, pentru c6 se nu se al6ga nimicu nici din acestu proiectu. Ac6sta o sci si dta, c6 si mine si c6 multi altii. Intr'aceea, celi cari asuda pentru infintiarea unei academii de drepturi, potu se aiba inca una consolatiune, ca astadi d6ra pentru atata lucru nu li se voru mai calca paciutele locuintie, c6 in dilele generariului Welden si ale tiranulu Weiss von Starkenfels, care in calitatea sa de directoru alu politiei din Vien'a ceruse dela ministeriu concessiune, c6 se p6ta impusca doispre-diece diaristi in midiuloculu unei piatie.

Acestea incercari enumerate pana aici, (scl.) facute pentru realizarea unei universitati si respective a unei academii romanesci, au purcesu dela romani. Se vedemu inse ce pasi s'au facutu in ac6sta directiune inca si de catra locuitorii unguri ai Transilvaniei.

Dupa mai multe corespondentie si conferentie preliminarie, in an. 1868 se tiendu si una conferentia a profesoriloru dela academi'a de drepturi si ai sc6lei chirurgice din Clusiu, alu carei resultatulu a fostu unu memorialu din Aprile 1868 inaintatu la ministeriulu ungurescu, in carele se propune pentru Transilvani'a fundarea unei universitati unguresci in Clusiu, care ar' fi a se compune din trei facultati, juridica (academi'a de astadi), filosofica cu una ramura de tehnica superi6ra, si facultate de medicina (sc6la de chirurgi6 inavutita si inaltiata la rangulu de facultate).

La acea conferentia si la acelu memorialu dedese ocaziune insusi ministeriulu instructiunei publice si guberniulu tierii repausatu in Domnulu (Nr. 6804 an. 1868.)

Fetulu acestoru operate preliminarie f6 unu proiectu de lege, carele -si sc6te capulu din candu in candu din clai'a de acte ministeriali, pentru c6 se

se arate si in faci'a dietei si apoi 6rasi se dispara. Se cuvene a insemna, ca in acelu proiectu care se compune numai din 6 66-i, repausatulu br. E6tv6s defipsese limpede terminulu deschiderei acelei universitati pe Octobre 1870 (sieptedeci).

Astadi inse din grati'a lui Ddiu scriemu 1872 (sieptedeci si doi), fara c6 universitatea se fia deschisa.

Sustienerea universitatei transilvane de trei facultati ar' cere unu venitu anuale de v. a. fl. 125.570, cea mai modesta suma cu care ar' fi in stare de a se sustien6 una universitate, 6rasi din cele mai modeste.

C6 prin trecatu insemnamu, ca prin unu altu proiectu din 1869 se prevediuse in 17 66-i inca si reformarea universitatei din Pest'a, care in starea sa de astadi departe de a se pot6 mesura cu alte universitati de unu renume 6re-care, e recunoscuta c6 una din cele care corespundu mai pucinu drepteloru asteptari, de si subventiunea ce i se d6 dela statu merge pana la 142.612 fl. val. austr. pe fiacare anu.

Conferentia profesoriloru academiei din Clusiu, repausatulu guberniu, ministeriulu, toti recunoscuro necesitatea de a se infintia in Transilvani'a una universitate cu trei facultati, „pentruca — in ac6sta ti6ra suntu d6ue mili6ne locuitori“. Acea universitate inse are se fia maghiara, (?) c6 si cum toti s6u mai toti locuitorii ar' fi de acea nationalitate. (?)

— Asia d6ra pentru romani nimicu. (?)

— Nu e de nasulu loru universitatea. Aici este ti6ra unгур6sca, cine vrea se invetie mai multe, se invetie la universitatea unгур6sca, si punctum.

Ba totusi, se li se conc6da ceva si romaniloru, 6ca ce.

„La universitatea din Clusiu se se propuna pe langa unгур6sca, inca si nemtiesce si romanesc, prin cate unu profesoriu ordinariu s6u extraordinariu, s6u celu pucinu prin vreunu docente, t6te acelea discipline, care se tienu de obiectele ecsamenulu de statu la ori-care facultate*).

„La ecsamenulu de statu p6te se d6 respunsu ori-care in acea limba, in care au ascultatu respectiv'a scientia; 6ra in acestu casu, d6ca profesorulu ordinariu nu ar' intielege acea limba, atunci se lu substitue la ecsamenu profesorulu extraordinariu, respective docentele.“

„Profesorii privati cari voru fi pe langa profesorii unгур6sca, potu prelege s6u nemtiesce, s6u romanesc; 6ra d6ca ei ar' prelege nemtiesce s6u romanesc asupra unoru scientie, pentru care suntu catedre ordinarie unгур6sca, atunci conformu cu 6-lu 3 din proiectulu reorganisatiunei universitatei, docentii privati dela aceeasi se p6ta spera dela ministeriu subventiune anuale extraordinaria.“

Adica cine face ac6sta gratia, anume limbei romanesci si scientieloru care ar' fi a se propune intr'ensa? Ca d6ra diet'a unгур6sca? Ca d6ra ministeriulu? Nici ca i d6re capulu de asia ceva. Apoi d6ra cine? 6ca cine. Unu bietu de publicistu pre catu amu aflatu, din partit'a stanga, carele publicase in anulu trecutulu una carticica in fav6rea

*) Cum se sc6sera ochii romaniloru si cu posturile de suplenti, proiectate, d6r' remasera numai proiectate si la academiile din Sibiu si Clusiu pana adi, in semnu de egale fratietate. — Red.

universității transilvane*). In acea carte densulu la pagin'a 33 are si cuventele susu citate.

Si mai inca una concessiune prea gratiósá; a-césta inse nu vene dela dn. Mátrai, ci dela ilustr'a conferentia a prea invetiatiiloru profesori academici din Clusiu, cari in memorialulu si respective proiectulu loru din 1868 afla cu cale, cá la universitatea din Clusiu se se arunce si natiunei romanesci una cója uscata, adica se i se scótiá ochii cu una catedra extraordinaria de limb'a romanésca, alu carei profesoriu se fia platitu cu 300 (trei sute) fiorini v. a., adica tocma cu atata, cu catu se platescu si sierbitorii la fiacare facultate, séu docentii de pe la sate.

Ure de cine au voitu se-si bata jocu dd. profesori din Clusiu cu asemenea propunere? Pe cine au voitu ei se faca de risu? Pe natiunea si limb'a romanésca, séu pe sinesi? Tertium non datur.

Se afle dd. profesori, ca sub asemenea conditiuni si facia cu legea de nationalitati, tenerimea romanésca nu va avé ce se caute la universitatea din Clusiu, ci ea -si va vedé de cale in alte parti. Dupa ce tenerimea incepú a se petrunde si convinge despre necesitatea de a-si complini studiile sale la universitati, la politehnice, la academii de diverse specialitati, ea va si scí se le caute pe acele, ea va merge la universitati si alte institute superióre in acelea tieri, unde se afla atati profesori de renume europénu, adeverati luceferi ai scientielor, si unde dandu preste popora de origine latina si de spiritu mai omogenu, au se sbea in sufletele lor cu scienti'a inca si conscienti'a nationale limpedita de drojde. — (Va urmá.)

Brasiovu. (Diferite.) Cetatea si districtulu Brasiovului se sbuciuma de 25 de ani, pentru cá se aiba cale ferata; spre acestu scopu anume municipiulu nostru nu a crutiatu nici fatige nici bani. Pre candu publiculu credea ca suntemu mai aprópe de scopu, ne vene scirea fatala, ca consortiulu fratiloru Warring care in an. 1868 se obligase a edifica calea ferata orientala dela Oradea-Clusiu-Seghisiór'a-Brasiovu cu trei ramuri ale ei, éراسi va sista lucrurile mai pe tóta lini'a, acum cá si in Decembre 1870, totu din lips'a baniloru. Se pare adica lucru constatatu, ca aici in Transilvani'a inca s'au risipitu fórté multi bani cu totulu inde-siertu. In an. tr. lipsea din capitalu 8¹/₂ mil. fl. v. a. Suntemu curiosi cá se aflamu din cercetarile ce se facu, catu va mai lipsi acuma.

Intr'aceea lips'a midiulócelor de vietuire in urm'a secerisiului seracu inca si in alu doilea anu, se simte totu mai multu. Se spune cá de siguru, ca in unele parti ale tieri populatiunea va mai avé mamaliga inca numai pana la Aprile a. c. Se trasportá incóce pe tóte passurile tieri sume enorme de bucate, mai alesu inse papusioiu din Romani'a, anume pe passulu Temisiului intra di si nópte sute si mii de cara incarcate; inse pare ca le ai aruncatu intr'unu abisu fiorosu. Ce e dreptu, ca bucatele se cumpara si se trasportá de aici pana in fundulu Secuimeii si pana pe la Sibiiu in-nainte; déra machinele de spirtu consuma sute de mii, prin care cerealele se scumpescu si mai tare. Amu ajunsu cá se la platimu tóte in pretiu indoitu decum fusesera inainte cu 2 ani, unele si mai scumpu. Carausiea dela Ploiesci pana aici, care mai inainte érá cate 1¹/₂ dóuedieceriu de 100 ¯, astadi s'a urcatu la 5 dóuedieceri (Zwanziger) in argintu. Acum de ar' fi una cale ferata intre Transilvani'a si Romani'a in aceste parti, ce n'ar face in interesulu populatiunei! Comerciu de manufacture inca sufere infricosiatu. Maioritaea profesionistiloru sasi s. a. stá cu manile in sinu, ca nu li se cauta manufactur'a. Multi din ei trecu mereu in Romani'a, unde se asiedia mai vertosu pe la orasie.

*) A Kolozsvári Egyetem mint kulturai székséglet. Irta Mátrai Ernő. Pest, Aigner Jánosnál. Kolozsvárt, Stein Jánosnál. 1871. 4° micu, 70 pag. Pretiulu 60 cr.

Si ce n'ar platí in asemenea tempuri de calamitate intensa preste mai multe tienuturi ale tieri, déca poporulu s'ar fi bucuratu numai cá de 20—30 de ani incóce de una banca ipotecaria, de vreunu institutu, cum este abia astadi tener'a „Albina“, de una asia numita cassa de pastrare, de unu munte-de pietate etc., de unde se-si scótiá fiacare ajutoriu pecuniariu pentru dile rele.

Voi cei cari voiti a fi conducatori ai poporului, invetiati'lu a castiga, inse a si pastra.

Dela unu tempu incóce se facu si pe la noi incercari de catra unii agenti din Ungari'a, cá se induplece pe familii a se inscrie cu óre-si-care sume si a le platí la nesce consortiuri de maritatu fete si femei veduve. Déra fói'a „Allg. Assecuranz-Journal“ din Pest'a Nr. 45 ne spune, ca aceia suntu nesce charlatani, prin urmare se nu intre nimeni in curs'a loru.

In 30 Ian. nóptea s'a intemplatu aici unu omoru cumplitu. Unu secuiu spargundu la unu locuitoriu anume C. Salvetiú, omu aprópe de 80 de ani, si omorindu'lu ilu si spoliá de banisiorii ce avuse in suma de 80 galbini si in alte sume de alti bani.

Veneri in 25 Ian. cá di de marturíá (tergu) intre 11 si 12 óre s'a vediuu aici una din acelea scene barbare, de care astadi abia se mai vedu in Turci'a. Pe strat'a principale numita a Vamei, unu sasu venindu cu caruti'a sa, tragea dupa caru pe unu romanu legatu cu manile in spate, érá de gátu cu unu lantiu, de care lu hatiá sasulu. Nu amu potutu afla de unde érá acea pareche de „frati“ transilvaneni si nici cauza pentru care sasulu aducea pe romanu cu lantiulu de gátu. Nici pricepem cum sasulu — in casu de vreunu delictu séu crima — a potutu usurpa functiunea de gendarmu, de haiducu, de dorobantiu. Speramu ca celelalte dóue foi locali, „Kr. Ztg.“ et „Nemere“, care stau in connexiune cu cercurile oficiali, ne voru informa despre acestu casu barbaru dupa funtani autentice. —

Comunele! Satele!

Organisarea comunelor se afla in ajunu. Ministrulu de interne Wilhelm Tóth cu datu 23 Ianuariu 1873 a si emis unu rescriptu catra municipia pentru efectuarea organisarei comunelor (art. de lege 18 din 1871 séu legea comunale). Municipiale déra voru pasi la defigerea numerului reprezentantiloru comunali; voru forma consemnatiunile numelor reprezentantiloru, cari nu cadu sub alegere (si aici virili!) si a consemnatiuniloru alegatoriloru; voru fipsa in statutu cerculu dreptului si alu activitatei membriloru antistici, salariile si personalulu de servitiá; se voru imparti satele in notariate cercuali cu fipsarea manipulatiunei casselor si computelor comunali. Statutele se voru substerne ministrulu spre intarire; asemene defigerea obiectelor si a modululu, cum se se tiena rigorosulu de notariatu si se se tramita intr'unu elaboratu; si unu feliu de regulare, prin care comunele se fia obligate a pastra padurile cu o manipulatiune securisatória.

Amu ajunsu si la vatr'a nóstra se o regulamu dupa legea emanata in anulu trecut. Preutii si inteligenti'a romana se studieze bine legea comunale, cá se scia apará drepturile si interesele poporului vetrei sale, iniciandu si pe sateni in pretensiunile legoi.

Déca vre cineva a avé legea comunale ea se afla in „Gaz. Trans.“ din an. tr. 1871 in Nrii dela 79 pana la 85.

Municipiulu are dreptulu regularei comunelor si cá atare va intreprinde lucrurile preliminaru la constituirea comunelor. Invetiatorii pe viitoriu -si voru implini o detorintia sacra, déca voru deprinde in órele de Dumineci poporulu, cá se se familiarizeze cu recerintiele legoi comunale si referintiele ei catra municipiu; érá la preliminariele constituirei se-si póta fiacare dovedi dreptulu de a-si ecesercita influenti'a de cive la interesele vetrei si ale averei satului natale, care din caus'a indiferentismului póte deveni despoiatu de venite si averi; si candu se va seraci bunulu comunu alu satului si i se voru sbate tóte isvórele de unii sireti, cari voru afla satulu lui cremene: si celu mai avutu sateanu -si va musca buzele pentru nepasare, pe care o va plati acru cu remanerea indereptu intru tóte. Si in siedietori se

devina discursulu de tóte dilele despre dreptulu autonomu? alu comunelor, despre acurat'a manipulare a averei si despre aperarea intereselor comunali culturali séu scolari si de posesiune comunale. Cei mai zelosi nationalisti, cei mai conscientiosi barbati, pe cari nici unu interesu nu i potu face vendiatorii, binelui ordinei si causei comunale, acelora se se incredintieze reprezentanti'a saténa, dérá nu re-negatiloru nici catielusiloru, cari ciulescu urechile la tóta redicarea sprencenii celoru, ce voru a instraina din averile comune pentru pung'a lor fara fundu! Nu e gluma! —

Inca odata se nu fimu indiferenti facia cu organisarea comunelor satesci, ca orasie nu prea avemu, cá se nu ne desteptamu intr'o rea deminétia cadiuti cá din podu numai in man'a virililoru séu sub biciusc'a boierésca, cari nu sciu, n'au ingrigitu nici odata de binele comunu alu satelor séu comunelor nici de inaintarea poporulu in cultura si prin ea in prosperare, martoru tempului din vecia pana adi, ci ei se au ingrigitu totudéun'a si se voru ingrigi si de aici incolo numai de interesele castei lor, cum se impartia cu tari averi intre boieri, cum au impartitu si pana acum totu, ce vediuu, ca se póte apropria, de unele comune remasera pilugu, érá ei boierii impartisera tóte locurile fara domnu intre nemesi, in locu se le fi lasatu la comune, cá se aiba venite, de unde se ingrigiasca de cultur'a poporului seu. Unu ce monstruosu se in-naltia inaintene, si acela e, ca poterea ecescutiva vre, cá virilii sei se dè si reprezentantiele satene totu in man'a boieriloru si a avutilor impreuna, in catu bietulu romanu tieranu mai seracutiú va fi eschisu din dreptulu de a poté ingrigi si elu de interesele satului seu, devenindu obagiu politicu si in cercuscriptiunea vetrei strabune! Videant consules, preutii, dascalii si inteligentii, — cá se nu remana romanii dupa gardurile satene in pung'a virililoru si nemesiloru si in comune, ca atunci a pusu de mamaliga tóta democrati'a si prosperitatea poporului solidariu! —

Aici se ve aratati activitatea si mancarimea de activitate toti activistii, ca ce talp'a vietiei nóstre constitutionale e reprezentarea poporului in comune; va fi ea restrinsa si incatusiata, apoi nici ca veti mai poté fi activi. Totu insulu se-si scóta dreptulu de alegatoriu! —

Fagarasiu in 28 Ian. 1872.

Mai de multu tempu a inceputu o clica maghiara din Fagarasiu a buciná prin diariiele maghiare cate scornituri si fictiuni asupra romanilor de aici, asia buna-óra in Nr. 9 alu diariului boierescu „Kelet“ din Clusiu, aparú un'a corespondentia subsemnata de unu „Dixi“, in care salta de bucuria, ca ar' fi triumfatu partit'a guvernamentale sub conducerea marelui constitutionalistu Popu Gridanulu, alegundu oficiari municipali, cari suntu credintiosi guvernului. afara de doi, adica: Negrila si Popeneciu, cari de si apartienu partitei nationale romane totusi fura alesi, anume celu d'antaiu numai prin presiunea si influenti'a domnului capitanu supremu Ladislaus Tamás; óra celu din urma, pen-truca este nascutu nemes; si in fine inculpa totu in acésta corespondentia pre toti romanii cu esceptiunea Gridanului si a partitei sale, — ca ar' fi facutu dinu acestu districtu „purum dominium“, eschisandu pre maghiari, si in specia chiaru si pre fostulu protocolistu Kovács János, care de si ar' posede perfectu limb'a romana, si de si ar' fi servitu cu credintia 10 ani acestui districtu, cá unu individu, fórté calificatu, avendu chiaru si censur'a de advocatu, totusi remase fara pane; apoi se bucurá de resultatulu denumiriloru la tribunalulu reg. din Fagarasiu si de simtiementele judecatoriloru romani, cari cu ocasiunea depunerei juramentului refusara a lu depune romanesc, deci gratuléza dlui ministru de justitia pentru denumirea cea nimerita. (?!?)

Dreptu aceea vedindu aceste fictiuni referitórie la organisarea municipale, in interesulu meu si alu publiculu romanu -mi tienu de datorintia a descoperi adeverulu.

Organisarea si respective alegerile amploiatiloru decursara in cea mai buna ordine sub intie-lépt'a conducere a dlui capitanu supremu Ladislaus Tamás, care a candidatatu la tóte posturile numai ómeni apti, spre a poté corespunde intereselor populatiunei districtuale de o parte, érá de alta parte statului, si asia se alesera pentru tóte posturile ómeni calificati, ma cele mai multe posturi se ocupara prin juristi absoluti, practici, provediuti chiaru si cu ecsamenele de judecatori, cari toti servira cá judecatori si in alte posturi de conceptu la

tribunalulu fagarasianu, pana candu din grati'a inal-
tului ministeriu de justitia si a dlui corespondente
fura trentiti si neconsiderati la denumiri.

Prin urmare acel'a fũ scopulu dlui capitanu
supremu, cá se aplice la administratiune ómeni apti,
totu acést'a fũ si tient'a dlui protopresbiteru Me-
tianu, care in sensulu acést'a a si vorbitu, si in
sensulu acést'a a si lucratu in decursulu alegeri-
loru, éra nu dupa cum afirma dlu corespondinte,
care nisuieste in totu modulu a discreditá pre sie-
fulu jurisdictiunei prin scornituri malitióse inaintea
regimelui si a lu depopularisá, ceea ce inse nu -ti
va succede dle „Dixi“, ca-ce te cunóscemu cine
esti si ce simtieme nutresci facia de romani. —
Ei bine, dta vorbesci de partite, de si sci pré bine,
ca amplotatii se alesera toti prin aclamatiuni, asia
déra unde suntu partitele dtale, unde este presiu-
nea dlui capitanu supremu? — La dta in creeri,
ca-ci astfelu n'ai poté scrie fictiuni atatu de gro-
solane.

Minunatu mai esti dle „Dixi“ in coresponden-
ti'a dtale, adi descrii pre unii fosti oficiari judiciari
si in specie inainte de denumiri strigai prin tóte
diarietile maghiare, ca toti functionarii districtuali
suntu daco-romanisti, si diametrale opositionali gu-
vernului. Hei! pré curendu ti ai uitatu de aceste
fictiuni si te ai intorsu la alte si mai obrasnice;
au dóra pre candu scriai acele frase, acei oficiari
nu faceau parte din functionarii districtuali? ba din
contra faceau, si dta nu i poteai suferi cá pre nisce
amplotiati bravi, diligenti si patrioti adevérati, dupa
cum erau atatu ei, catu si ceialalti colegi ai loru,
inse pentru ce strigai atunci diu'a nóptea in contra
loru? — Pentru cá se -ti succéda ai trenti dela
judicatoria prin seducerea dlui ministru de justitia,
si a implé posturile cu cumnati si clientii dtale,
asia e dle corespondinte? — Dér' sci dta ce se
vorbesc pe la noi, ca dta, cá se poti alunga nisce
romani apti, ma chiaru si pe unii maghiari, ai
scrisu vice-presiedintelui dela clubulu deakistu din
Pest'a d. comite Teleki in numele clubului deakistu
de aici, tramitiendui un'a lista de candidati, intre
cari figurá cumnatulu dtale, vestitulu Jakob, bene-
dicistulu Stoica si alti clienti de ai dtale, rogan-
dulu, cá in numele clubului deakistu se intervina
la dlu ministru, cá se i denumésca, cea ce d. com-
ite a si facutu si aceia se si denumira, in urm'a
careia -ti a datu respunsu, pe care dta in alta sie-
dintia a clubului l'ai cetitu, uitandu-ti, ca membrii
clubului ti au fostu denegatu o atare procedura in-
triganta, si asia i ai surprinsu cu falsificatulu dtale;
bravo! dle „Dixi“! chiaru contra connationaliloru
dtale ai tiesutu intrig'a si scornituri, apoi cum se
fia scutiti romanii de malitile dtale, care le pricepi
de minune!

Eu din parte-mi dorescu se nu fia asia, pen-
tru ca pré tare ar' fi compromisu dlu ministru,
ascultandu de corespondentiele dtale, si delaturandu
ómeni apti cu servitiu probatu.

In fine salti de bucuria, ca si cei pucini ju-
decatori romani refusara depunerea juramentului in
limb'a loru materna; ast'a asia este, ce se vor-
bescu; ai tóta dreptatea, dle corespondinte, ca-ci si
eu me aflamu pe atunci in sal'a tribunalului si
audiui pre unii domni judecatori romani, cum se
chiniuau cu pronunsiarile in limb'a maghiara. —
Bravo! dloru judecatori romani, vedeti cum -si batu
jocu strainii de dvóstre, ca-ce nu ve respectati nici
chiaru limb'a dvóstra, carea dela 1860 fũ intro-
dusa cu mare ostenéla prin antecesorii nostri in a-
cestu districtu de oficiósa, si cá atare figurá pana
astadi, pana candu éta dvóstra ve fũ deodata rusine
de ea; inainte numai! inainte! pe acésta cale, ca
minunatu ati luat'o!

Dle corespondinte asia déra, ca -ti place cum
este compusu tribunalulu? — Credu si suntu con-
vinsu, pentru ca asta -ti este simtiulu de dreptate,
cá se vedi la acestu tribunalu numai unguri, si ici
colea si cate unu romanu, buna-óra cum e aici 10
maghiari si 3 romani, acestia compunu tribunalulu
unei jurisdictiuni curatu romane.

Vedi dle! fratietatea si egal'a indreptatire,
care nu te sfiesci a le pronunsiá publice spre batu-
jocur'a connationaliloru dtale. Inse dela dta n'a-
steptu mai multu, fara din contra me miru de dlu
ministru de justitia, ca cum a potutu, cá la unu
districtu curatu romanescu se denumésca mai totu
unguri, si inca de aceia, cari mare parte nu pri-
cepu limb'a poporului, dupa cum pretinde articolu
44 dela anulu 1868 delaturandu de un'a data pe
12 romani capabili de posturile, in care au func-
tionatu. Ast'a este dreptatea dtale? déca e ast'a,
atunci ti-o poftescu dtale, cá numai si numai de o
atare dreptate se te bucuri in vecii veciloru, atata
dta, catu connationalii dtale, apoi se te vediu, ca
ce „jajgate“ ai buciná in lumea larga.

Domnle „Dixi“ inca un'a si apoi amugatu
cu dta. Spune-mi, pentru ce inculpi pre capitanulu
supremu, ca n'a denumitu si mai departe pe califi-
catulu dtale Kovács de protocolistu, ca-ce, déca este
acel'a asia aptu, dupa cum pretindi, apoi se lu fi
denumitu inaltulu ministeriu de vice-fiscalu, la ceea
ce a competitu, séu de archivariu, adica: „Irodatiszt“,
si se nu denumésca pre cumnatu dtale . . ,
care nici idea n'are de archiva; si care n'a servitu
statului nici macaru o di. Vedi dle corespondinte
totu o ramura din dreptatea dtale; asia i ca nu-ti
place, ca unu Kovács a remasu fara pane, apoi de
noi ce se dicu, ca intre 8000 denumiti, suntu de
abia 200 romani si ceialalti toti au remasu in capu
de érna pe strate, si totusi cutezi a dice, ca denu-
mirile au produsu multiamire generale in districtu,
cu tóte, ca scii ce sensatiune rea au facutu in po-
pulatiune.

Vedi dle „Dixi“, dta et compania, acum dupa
ce, gratia domnului, prin intrig'a vóstra se compuse
acestu tribunalu, a carui populatiune consta din 82
mii curatu romane, — totu numai din unguri, in-
cepeti a ve intórce intrig'a contra dlui capitanu su-
premu Ladislaus Tamás, sperandu, ca asia ve
va succede a esoperá la inaltulu regimu si de-
laturarea acestuia din capulu districtului, vóue totusi
nu ve place, pentruca este unu omu dreptu si cá
atare nu da ascultare fictiuniloru vóstre ten-
dentióse.

Vedeti, fratiloru romani! din districtulu Faga-
rasiului, consolidati-ve odata, si luptati toti cá
unulu contra acestoru farisei, cari urmarescu sco-
puri marsiave, spre nimicirea nóstra totala in a-
cestu districtu. — . . u.

Sibilu 30 Ian. 1872.

Se suna, ca ordinariatulu archidiecesanu gr.
cat. alu Albei Iuliei ar' fi primitu admonitiune dela
ministeriulu reg. ung. de cultu si instructiune pen-
tru vreo 53 scóle confesionali, care n'ar corespunde
recerintieloru legei scolastice din 1868. Déca ast'a
faima e adevérata, nu potemu se ne ascundemu si
cu ast'a ocaziune parerea de reu, ca romaniloru gr.
cat. nu li s'a concesu tienerea congresului beserice-
sescu metropolitanu, ca-ci numai acést'a e
organulu celu mai eficace pentru regularea afaceri-
loru scolastice dupa recerintiele tempului. Deci
déra, dupa parerea nóstra, prosperarea causei scola-
stice, stà in strinsa legatura cu congresulu me-
tropolitanu, ceremu déra cu tóta staruinti'a con-
gresu, carele in totu respectulu a devenitu o ces-
tiune de urgentia.

In „Sionulu rom.“ edatu in Vien'a cetiramu
programulu unui sinodu provinciale; nu potemu inse
sci din ce factori va fi compusu acelu sinodu, amu
dorí, cá in ast'a privintia se avemu informatiuni
dela locurile competente. Speramu, ca fói'a beseri-
césca, ce a publicatu program'a amentita, se va
ocupá cu tractarea acestei cestiuni mai pre largu si
ne va dá explicatiunile si lamuririle necesarie. —

Dela diet'a Ungariei.

La desbaterea bugetului ministeriului pentru
aperarea tieriei, la pretensiunile tiszaiane, cá se se
formeze o armata la dispositiunea parlamentaria, fa-
cunduse si alte pretensiuni dela regimu in obiec-
tulu acesta, min. Melchior Lonyay in sied. din
18 Ian. intre altele accentuaza aceste:

„Onor. casa! Tóte se potu pretende dela re-
gimu, una inse inainte de tóte cata se o tienemu
inaintea ochiloru: ca legea sustatória inainte de tóte
léga atatu pe regimu, catu si cas'a, prin urmare si
pe opositiunea ce siede in ea (aplause viue). De-
terminarea medialoru si a caliloru, cum se se póta
ajunge scopulu desemnatu de d. deputatu, e fórte
liusiora. E neconditionatu necesariu la acésta, cá
inainte de tóte se se modifice acele legi, pe cari in
parte le au facutu inaintasii nostrii in an. 1723
(adica art. de lege I, II, III 1723) si prin cari
se creá pentru securitatea tieriei unu legamentu cu
cas'a domnitória si ceialalte tieri ale ei; mai de
parte trebue se se stramute: art. de lege 12:1867
(alu dualismului), alu carui § 9 spune, ca aperiarea
intreprindienda si sustienerea securitatei comune cu
potere comuna e o astfelu de oblegamente comuna
si imprumutata, care provine deadreptulu din sanc-
tiunea pragmatica, a carei § 12 si 13 demanda
chiaru si apriatu despre aperiarea comuna; mai in-
colo legile din an. 1868, cari prescriu poterea de
aperare si militi'a. Pana candu sustau aceste legi
suntu oblegatórie pentru tíera.“ — Pe honvedu se
spendéza 30 mil. Diet'a determina numai form'a
poterei aperiatórie si numerulu recrutiloru, apoi vo-

téza spesele, ér' comand'a si conducerea dupa § 11
alu legei XII 1867 se tiene de drepturile monar-
chului. Ministeriulu dér' nu póte face proiectu
pentru armata, care se stè la ordinea legislativei
unguresci. Militia se afla 150.000, in 2—3 ani
se va mari la 350.000 fetiori, numerulu defiptu.
Se intielege, ca bugetulu se primi.

In sied. din 19 se finesce votarea bugetului.
In sied. 20 Sv. Miletics adreséza catra mini-
strulu croatu urmatóri'a interpelatiune: „Prin ce
justifica dlu ministru impregiurarea, ca rescriptulu
reg. prin care s'a disolvatu diet'a croata este da-
datu dela 11 Ianuariu, adica inainte de 15 Ian.,
diu'a in care s'a deschisu diet'a, prin urmare, mai
inainte de ce acést'a a datu séu a potutu dá vre-
unu semnu despre ecistinti'a sa, si fara cá se fi
potutu face vreo manifestatiune, carea se fi datu
causa la disolvarea sa?”

Interpelantele provóca, mai departe, pre mi-
nistri, se respunda catu mai curundu la interpela-
tiunea sa, relativa la afacerea din Lonjskopolje,
ca-ci la din contra dsa va crede, ca acei domni,
cari au fostu ministri pe atunci, inca au luat
parte la afacere uritiósa.“ Interpelatiunea se co-
municá ministrului concerninte.

Miletics a fostu propusu, cá ordinatiunile rela-
tive la provincialisarea confinieledoru militari, in-
catu acestea se referescu la confiniele croato-slavone,
se se desbata in diet'a croato-slavona, ér' cele ce
se ferescu la confiniele militare maghiare se se
desbata de una comisiune ad hoc. La acésta des-
batare confiniele croato-slavone se fia degia repre-
sentate in diet'a din Zagrabia, ér' comisiunea ad
hoc a confinieledoru maghiare se-si asterna dorintiele
si eventualele gravamine inaintea dietei maghiare.

Col. Tisza dechiara, ca este satisfacutu prin
proiectulu gubernialu, prin urmare nu -si mai sus-
tiene propunerea. Miletics -si motivéza propunerea
sa de nou si róga camer'a se o primésca. — Vin-
centiu Babesiu si Nic. Maximoviciu sprijinescu pro-
punerea lui Miletics, ér' Col. Tisza si Lonyay o
combatu. — In fine camer'a iè actu despre proiectu
gubernialu, votéza pausalulu pentru confinie
si respinge propunerea lui Miletics.

In sied. din 22 Ian. dupa curente la propu-
nerea lui Adamu Lázár, despre sistemisarea stipen-
dieloru pentru ciangai, comisiunea finantiaria ob-
serva, cá ministrulu de instructiune se fia inviatu
a impartesi din stipendiele ecistinte si pre tenerii
ciangai. Adamu Lázár doresce sistemisarea de sti-
pendie separate. Ministrulu Pauler dechiara, ca in
Transilvani'a ecistite unu fondu de 600.000 fl., éra
in Ungari'a de unu milionu, si din aceste fonduri
se impartasiescu si ciangaii. Vas. Orbán dechiara,
ca e detorinti'a natiunei ungueresci a se ingrighi de
consangenii sei din Romani'a.

Vincentiu Babesiu intréba, ca ce ar' dice
ungurii candu guvernulu romanu ar' creá stipendie
pentru romanii ardeleni si unguereni? La totu ca-
sulu acést'a s'ar stigmatísá de agitatiune; dreptu
aceea votéza contra propunerei. — Dupa ce mai
vorbira Mihailu Tancics si Iuliu Gyórfy, camer'a
admite propunerea comisiunei finantiarie.

Propunerea ministrului de cultu si instructiune
publica, privitória la afacerea politechnicului, se ac-
cépta fara observatiune, votanduse 12.111 fl. rece-
rintie ordinarie si 12.000 fl. extraordinarie.

Urméza proiectulu de lege privitoriu la intre-
girea trupeloru ungueresci de linia si a marinei de
resbelu. Conformu acestui proiectu de lege contin-
gentulu militaruu pre anulu curente ar' consiste din
39.289 recruti si din 3929 rezervisti.

Dupa aceea se primescu fara observatiune, in
generalu si specialu, proiectele de legi, dupa cari,
conformu rezultatului catagrafie din urma, din cei
800.000 fetiori din armat'a comuna pre Ungari'a
au se cada numai 329.216, in locu de 328.632
fetiori, si altulu, dupa care in comitatulu Belovaruu
au a se infiintiá dóue batalióne de honvedu.

Urméza la ordinea dilei nunciulu camerei mag-
natiloru despre modificatiunile facute de magnati la
proiectulu de lege industriariu si la celu despre ven-
natu. Intre altele camer'a magnatiloru a modifi-
catu si §-lu 105 din proiectulu de lege industriariu
decidiendu, cá cautiunea tipografiloru si a litogra-
fieloru se se stérge, éra a diarieloru se se sus-
tie na si pre venitoriu. Modificatiunile se accepta! —

In sied. din 23 Ian. Maximovics pledéza se
se voteze 8000 fl. subventiunea gimn. serbescu din
Neoplant'a si saluta intentiunea guberniului de a
redica unu gimnasiu de statu pentru serbi, inse vre
se se redice in altu orasiu.

Deák vorbi cu acésta ocaziune omenesce facia
cu tractarea nationalitatiloru (pentruca éca ér' vinu
alegerile). Pana acum Deák cu partit'a sa inca potea
arata bunavointi'a in fapta prin modificarea legiloru

asupritorie; dér' totu numai cu vorbe fara fapte nu ne multiamim. — Hei dela 1861 se fi urmatu macaru o fapta dupa vorbele frumóse, ar' avé acum crediementu; inse inaintea alegeriloru — la finea dietei — vorba fara fapta n'are crediementu. —

Ce se atinge de infintiarea noului gimnasiu cu limb'a instructiunei cea serbésca, dsa e de parerea, cá se se inmultiesca gimnasiale de statu, si déca se sustienu unde-va gimnasiale din fundatiuni private, apoi dsa nu afla cu scopu, cá aceste gimnasiale se se oprime in modu directu séu indirectu, ca-ci déca ele in privinti'a planului de instructiune voru procede necorect, guvernulu, care are dreptu de suprainspectiune, le póte impedecá!

Acum s'a propusu infintiarea unui gimnasiu per excellentiam serbescu. Primirea acestei propuneri nu eschide, cá si in anulu proximu camer'a se decida infintiarea unoru asemenea gimnasiale.

Vorbindu mai departe despre indreptatirea nationalitatiloru pe terenulu instructiunei, apoi despre limb'a instructiunei, care trebuie se fia limb'a acelu tienutu, in care se afla gimnasiulu, intre altele dice: Se ni aducemu numai aminte cu ce greutati aveamu se ne luptamu noi in teneretiele nóstre, pentru ca trebuia se studeamu intr'o limba straina, intr'o limba mórtá, si apoi se privimu astadi cu catu este **mai usioru (!)** studiulu pentru acea tenerime, care primescu instructiunea in **limb'a sa materna**. — Totu acést'a stá si pentru nationalitati. . . . Déca voimu se castigamu nationalitati — continua oratorele — se nu le facemu a crede, ca vremu se le maghiarisamu cu ori-ce pretiu, ci se nisumu numai se li **escitam** iubire pentru referintiele unguresci, ca-ci a voi se le stirpesci, ar' fi una barbaria, scelerata chiaru si atunci, candu n'ar fi asia de numeróse, incatu si fara de aceea, este cu nepotintia a le nimicá.

„A ni le face inimice, nu diace in interesulu nostru. Si in asemenea pusetiune se afla si ele (nationalitati). Déca ele s'ar poté desface de noi si ar' poté formá una natiune mare, atunci asiu intielege una astfelu de nesuintia. Dér' sub relatiunilo politice ale Europei acést'a nu este in potintia. Ambele parti trebuie dér' se nesúiesca, a traf impreuna in cea mai buna intielegere.“

In fine oratorele apróba planulu ministrului, de a infintiá unu gimnasiu serbescu nou, dér' nici decum se nu infintieze in Neoplant'a, unde este dejá unu gimnasiu serbescu, ci in Zomboru séu Becichereculu mare. — Romaniloru nimicu?

Ministrulu Pauler -si motivéza intentiunea de a infintiá noulu gimnasiu in Neoplant'a; de altmintea inse este gat'a a lu infintiá si in altu locu.

Vinceniu Babesiu se bucura fórté, ca de asta-data Deák a vorbitu din anima catra nationalitati; regreta numai, ca n'a vorbitu astfelu la inceputulu dietei, ér' nu acum aprópe la inchiaiarea dietei. Dsa inca ar' vorbí bucurosu in acestu tonu, dér' se teme, ca indata s'ar redicá vreunu oratoru din stang'a si l'ar numí maghiaro-fagu, cum a facutu-o in dilele lui Csernátony. De altmintea votéza pentru propunerea lui Maximovics, pentru carea se dechiara si Georgiu Stratimirovics.

Mihailu Tancics dice, ca serbii au venitu in tíera abia de una suta de ani, si acum considera acést'a tíera de a loru; serbii suntu perturbatori si totusi voiescu se li se infintieze scóle proprie, atunci si jidovii, cari suntu asia de numerosi in Pest'a, inca ar' poté cere scóle proprie; inse ei nu facu acést'a, ci de mici copii invetia unguresce. Oratorele nici nu vre se scia de infintiarea unui gimnasiu serbescu.

Gabr. Várady protestéza contra asertiunei lui Babesiu, ca stang'a l'ar fi atacatu, candu ar' fi pronunsiatu cuvintele exprimate de Franc. Deák. Stang'a si drépt'a, precum si tóte partitele au fostu totudéun'a unite candu a fostu verb'a de a promove interesele de cultura ale nationalitatiloru (!). In unu asemenea casu stang'a n'a vorbitu nici unadata contra nationalitatiloru. (Acést'a o dice numai oratorele, dér' Col. Tisza si Csernátony de siguru nu potu afirmá unu astfelu de neadeveru, dice Rep. „Fed.“)

Lud. Csernátony concede, ca póte ar' fi atacatu pre Babesiu, candu ar' fi disu totu aceea cá si Deák. Dér' e diferentia cine si ce dice. Se vede ca Babesiu nici acuma n'a potutu repetá cuvintele lui Deák, fara de a nu suspitioná si afirmá, ca acést'a e numai unu midiulocu de cortesire. (Ba-

besiu protestéza.) Oratorele crede, ca Babesiu e unu maghiaro-fagu, dér' bucatu'a acést'a e prea mare pentru gutulu lui. (Totu asia de mare bucatu'a e si natiunea romana pentru stomaculu lui Csernátony. Rep. „F.“)

Dupa una désbatere mai lunga camer'a respinge tóte emendamentele, afara de cel'a alu ministrului de instructiune, dupa care se decide infintiarea unui gimnasiu serbescu, éra statorirea loculu, unde ar' avé a se infintiá, se concrede ministrului.

In fine se cetescu a trei'a óra si primescu definitivu proiectele de legi despre recrutarea pre an. 1872, despre rectificarea contingentulu militariu ungurescu si despre sporirea batalióneloru de honved. Se tramitu camerei magnatiloru. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Citimu in „Romanulu“: „S'a publicatu in Constantinopole, unu irade imperatescu, prin care s'a introdusu monopolulu tutunului.

La noi s'a introdusu prin votulu camereloru si, astadi si mane se introduce si timbru. De ce nu? Monopolulu si timbrulu ruinéza producerea si vatama comericiulu; ele dér' trebuiescu introduce grabnicu cá se sleimu producerile tieriei si se vatamam si miculu numeru de comercianti romani ce mai remasera; curendu dér' monopolur'ile si timbrulu, ca-ci, este disu, ca „prin falimentu vomu ajunge la anecsare.“ (?) —

— La portulu Zimnicea, in districtulu Teleormanu, s'a decisu a se deschide unu oficiu telegraficu cu servitiulu limitatu. —

Versailles 25 Ian. Adunarea a adoptatu urgenti'a asupra propunerei de a se stabili perceperea de una diecime la francu asupra intrarei la spectacole, concerturi si alte locuri de petrecere. S'a reluat discutiunea asupra marinei comerciante. Adunarea a decisu cu 505 voturi contra 149 a trece la desbaterea pe articole.

Versailles 27 Ian. Adunarea, continuandu discutiunea in privinti'a marinei comerciante, a respinsu cu 353 voturi contra 289 emendamentulu, care esceptéza cerealele dela aplicarea articuleloru 1 si 2. —

„L'Avenir militaire“ dice: guvernulu a dicisu impartirea teritoriulu in síese regiuni militari, dandu fiacare cate unu corpu de armata. —

Londonu 26 Ian. Sciri dela Montevideo din 27 Dec. anuncia, ca vasulu „America“ a arsu la 24 Dec., mergundu dela Buenos-Ayres la Montevideo. Din 114 persóne, cari compuneau pasagerii si equipagiulu, 87 au arsu séu s'au innecatu.

Rogatiune pentru pruncii romani.

Angeru angerelulu meu,
Rógate lui Ddiu
Pentru sufletelulu meu,
Se nu remanu metoleu; (motoflete)
Ci se 'nvetiu la scóla bine,
Se nu me intréca nime.

Se mi dè Domnulu ajutoriu,
Cá se am la carte sporiu,
Se calcu lumea 'ntr'unu pitioru,
Se 'naltiu pe romani in sboru!
Si copii dela mume
Domnitori se fia 'n lume!

— bu — nu.

De ce nu prenumerati mai multi, cá se potu scóte si Fói'a p. minte, anima etc.? —

Bibliografia.

La intrebarile care ni se facu din unele parti despre dictionarie si gramatice romano-unguresci si unguresci-romanesce, ne aflamu in stare se informamu numai despre cele ce cunóscemu noi.

Dictionariulu maghiaru-romanu alu lui Georgie Baritiu. Brasiovu.

Gramatica ungaro-romanésca, de canoniculu Ioane Negrutiu. Blasiu. II edit.

Gramatica romano-ungurésca de profesoru Octaviu Baritiu. Nasedu. II edit.

Vocabulariu micu maghiaru-romanescu, de Octaviu Baritiu.

Gramatica maghiaro-romanésca, de Andreiu Cosma, in Zelau (Zilah).

Altele nu cunóscemu; suntemu inse siguri, ca voliendu seriosu clasile superiori a-si invetia limbela unii dela altii, atunci curendu voru mai esí inca si alte opuri de acestea.

Tóte acestea se potu trage séu de a dreptulu dela auctori, séu si dela diverse librarii, precum:

In Brasiovu: H. Zeidner.

„Sibiu: Julius Spreer (Sam. Filtsch), unde se afla si unu numeru considerabile de carti romanesce din mai multe specialitati, pentru care se dá si catalogu tiparitu, destulu de bogatu.

In Clusiu: Ioane Stein.

Ladisl. Demjén.

In Maramuresiu-Sigetiu: Librari'a Paulu Kibling.

In Aradu: Fratii Bettelheim.

In Lugosiu: Iosifu C. Kremann.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de fisicu montanu in opidulu reg. Abrudu, devenitu in vacantia, cu care este impreunatu unu salariu anualu de 750 fl. v. a., intertenimentu de calu 120 fl., bani de cortelu 100 fl. si dreptulu de pensiune dupa normele statulu, se deschide prin acést'a concursu.

Competitorii la acést'a statiune au de a-si substerne cererile lor documentate, ca au praxea si pregatirea receruta in facultatea medicinala, si cu deosebire ca au cunoscenti'a limbii romane si a celei maghiare, — adresandulu „Comitetulu fondulu pisetale“ in Abrudu, pana la terminulu prefiptu 26 Februaru a. c.

Dela comitetulu fondulu pisetale din Abrudu si Rosi'a.

Abrudu in 25 Ianuariu 1872.

Simeonu Balintu m/p.,
presiedinte.

1—3

Banc'a generala de asecuratiune reciproca „TRANSILVANIA“.

Cuponulu actiuniloru nóstre la fondulu de intemeiare, care decade in 1-a Februaru a. c., se va solvi cu 1 fl. 20 cr. la directiunea generala in locu si la directiunile tienutale din Vien'a, Brasiovu, Temisiór'a si Cernauti.

Sibiu in 22 Ianuariu 1872.

Consiliulu administrativu
alu bancei gen. de asecuratiune reciproca
„TRANSILVANIA“.

2—2

Doritorii de a primi lectiuni private din contabilitate si corespondenti'a mercantile in ori-care limba a patriei, suntu poftiti a se adresa la subscrisulu

I. Ratiu,

1—3 in comtoriuulu d. Bányai Bogdán.

Cursurile

la bursa in 1 Febr. 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 38	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 „ 99	„ „
Augsburg	—	—	111 „ 75	„ „
Londonu	—	—	113 „ 10	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	62 „ 85	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	72	„ 30	„ „	„ „
Obligatiunile rurale ungare	80	„ 30	„ „	„ „
„ „ temesiane	78	—	„ „	„ „
„ „ transilvane	77	„ 25	„ „	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	„ „	„ „
Actiunile bancei	—	—	865 „ —	„ „
„ creditulu	—	—	348 „ 50	„ „